

Bertolt Brecht, tercer apèndix a la *Teoria de la compra del llautó (Quatre converses sobre teatre)* [Traducció: Feliu Formosa]

La necessitat que té l'espectador del nostre temps d'evadir-se de la guerra quotidiana, és reproduïda cada dia per la guerra quotidiana, però alhora lluita contínuament amb la necessitat de poder dirigir el propi destí. Fer una divisió entre les necessitats d'entretenir-se i les de mantenir-se és artificial; l'entreteniment (manera d'evadir-se) comporta una amenaça constant per a la subsistència, perquè l'espectador no es veu conduït, per exemple, al no-res, o a un món desconegut, sinó a un món desfigurat, i pagarà en la vida real els seus desvarieigs, que a ell només li semblen excursions. Les vegades que s'haurà identificat amb l'enemic li deixaran un senyal; serà enemic d'ell mateix. El succedani satisfà la necessitat i emmetzina el cos; els espectadors volen alhora evadir-se i retornar a ells mateixos, i és a causa de la guerra quotidiana que han de voler ambdues coses.

El nou teatre és simplement un teatre de l'home que ha començat a sortir-se'n amb les pròpies forces. Tres-cents anys de tècnica i d'organització l'han transformat. El teatre consuma molt tard aquesta transformació. L'home shakespearà és lliurat sense defensa al propi destí, és a dir, a les pròpies passions. La societat no li dona la mà. Llavors, dins un domini totalment establert, es manifesta la grandesa i la vitalitat d'un tipus.

El nou teatre s'adreça, doncs, a l'home social, perquè l'home s'ha obert pas socialment en la tècnica, la ciència i la política. El tipus individual i la seva manera de captar-se són posats en descobert per tal que siguin visibles els motors socials, perquè únicament el domini d'aquests motors li permetrà fer-se amb l'individu. L'individu és sempre un individu, però esdevé un fenomen social; les seves passions passen a ser, per exemple, afers de la societat, i també els propis destins. La posició de l'individu dins la societat perd el caràcter de «dada natural» i entra dins el punt àlgid de l'interès. L'efecte de distanciament és una mesura social.